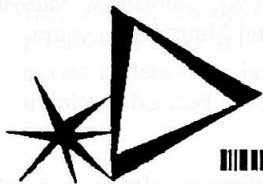

Spektroskopická společnost
Jana Marka Marci 413
166 29 Praha 6, Thákurova 7

SPEKTROSKOPICKÁ SPOLEČNOST JANA MARKA MARCI

BULLETIN
SPEKTROSKOPICKÉ SPOLEČNOSTI
JANA MARKA MARCI

Číslo 99

červen 1999

Složení předsednictva hlavního výboru Spektroskopické společnosti JMM

Na 67. schůzi hlavního výboru Společnosti konané dne 29. června 1999 byli zvoleni

- členové předsednictva hlavního výboru:
RNDr. Bohumil Dočekal, RNDr. Milan Fara, Doc. Jan Hála, Doc. Václav Hulínský,
Ing. Dana Kolihová, RNDr. Ivan Rubeška, Ing. Věra Spěváčková, Doc. Štěpán
Urban a Prof. Karel Volka
- členové revizní komise:
Ing. Jiřina Száková, CSc.
RNDr. Petr Pracna, CSc.
RNDr. Petr Rychlovský, CSc.
- a byla schválena redakční rada Bulletinu ve složení:
RNDr. Milan Fara
Doc. Viktor Kanický
Doc. Blanka Vlčková.

Na následné 378. schůzi předsednictva bylo schváleno obsazení funkcí:

předseda:	Prof. Ing. Karel Volka, CSc.
I. místopředseda:	RNDr. Bohumil Dočekal, CSc.
II. místopředseda:	Doc. RNDr. Štěpán Urban, CSc.
vědecký tajemník:	Ing. Věra Spěváčková, CSc.
hospodář:	Ing. Dana Kolihová, CSc.
organizační tajemník:	Doc. RNDr. Jan Hála, CSc.
členové:	RNDr. Milan Fara, CSc.
Doc. Ing. Václav Hulínský, CSc.
RNDr. Ivan Rubeška, CSc.

Volby byly provedeny podle Stanov Společnosti, které byly schváleny valným shromážděním Společnosti a které byly dále postoupeny na vědomí Ministerstvu vnitra.

Noví nositelé medaile Jana Marka Marci

Jedním z bodů doprovodného programu 11. spektroskopické konference v Praze ve dnech 28. – 30. června 1999 bylo slavnostní předání medailí Jana Marka Marci za zásluhy o rozvoj spektroskopie. Jejimi novými nositeli se stali Dr. Conrad Gregoire, Ing. Dana Koliňová, CSc. a Prof. Dr. Jaro Komenda, CSc. Dále přinášíme výtahy z přednesených zdůvodnění k udělení medailí.

Dr. Conrad Gregoire

Conrad Gregoire dokončil studium analytické chemie na Carletonské univerzitě v Ottawě v roce 1984, kdy dosáhl titulu PhD za práci v oboru elektrotermické atomizace pro AAS. V té době byl již zaměstnán v laboratořích Kanadské geologické služby, kde organizoval laboratoř hmotnostní spektroskopie s indukčně vázaným plazmatem zaměřenou na analýzu geologických vzorků a vzorků životního prostředí. Bylo to jedno z prvních pracovišť ve světovém měřítku. Metoda ICP-MS se v geologii osvědčila jako neobyčejně výhodná pro svůj široký prvkový záběr, nízké meze detekce a velký dynamický koncentrační rozsah.

Vzhledem ke svým zkušenostem s elektrotermickými atomizátory se Dr. Gregoire velmi brzy (1988) pokusil spojit výhody elektrotermické atomizace s vysokou detekční mohutností hmotnostní spektrometrie. Tak vznikla technika, dnes běžně označovaná zkratkou ETV-ICP-MS (ICP-MS s elektrotermickou vaporizací), která otevírá téměř neuvěřitelné analytické možnosti prvkové analýzy při stanovení ultrastopových (femtogramových) množství.

Jako každá nová technika, i ETV-ICP-MS vyžaduje speciální zařízení běžně komerčně nedostupná. K zlepšení vzájemné spolupráce Dr. Gregoire zorganizoval mezinárodní skupinu pracovníků, která se zabývá ETV-ICP-MS a je podporována firmou Perkin-Elmer.

Od roku 1989 je Dr. Gregoire vedoucím chemických laboratoř Kanadské geologické služby v Ottawě. Zastával a zastává různé funkce v Kanadské spektroskopické společnosti (viceprezident, prezident, ředitel), je členem redakčních rad časopisů J. Geostandards and Geoanalysis, Spectrochimica Acta, Part B, J. of Accreditation and Quality Control a redaktorem časopisu Canadian Journal of Analytical Sciences and Spectroscopy. Za odbornou činnost mu bylo uděleno několik medailí, jmenovitě Barringer Spectroscopy Award, Spectrochimica Acta International Atomic Spectroscopy Award a další.

Za jeho přínos k rozvoji metodiky ETV-ICP-MS i za účast a vědecký přínos ke konferencím pořádaným Spektroskopickou společností Jana Marka Marci byl Dr. Gregoire navržen i na medaili Jana Marka Marci.

Ing. Dana Koliňová, CSc.

po studiu Vysoké školy chemicko technologické v Praze, obor chemická technologie, pracovala na této škole jako asistentka na katedře analytické chemie a později přešla do centrálních laboratoř VŠCHT, kde stála u zrodu specializované laboratoře plamenové spektrometrie.

V šedesátých a sedmdesátých letech se zde významně podílela na zavedení a zejména rozvoji atomové absorpční spektrometrie. Intenzivně se věnovala nejen studiu procesů plamenové i bezplamenové AAS, ale zejména vypracování metodických postupů pro praktické aplikace. Jako příklad lze uvést její významný podíl na vypracování metodiky analýzy ropných produktů. Systematicky se věnovala problematice interferencí, zejména při využití elektrotermické atomizace, což ji přivedlo k podrobnému studiu atomizačních procesů z kovových povrchů. Své poznatky plně uplatnila v týmu spolupracovníků při vývoji originální instrumentace AAS-ETA s kovovými atomizátory, která doznala mezinárodního uznání pod pojmem WETA. Další významná etapa v jejím odborném růstu je spojena s vývojem autonomního automatického analyzátoru pro stanovení rtuť na principu atomové absorpce TMA-254; svým smyslem pro týmovou spolupráci přispívala k utužení tvůrčího kolektivu, který musel překonávat technické i byrokratické překážky v nelehkých podmínkách tehdejšího klimatu na vysokých školách.

Ing. Koliňová je spoluautorkou řady přihlášek vynálezů a patentů a samozřejmě se podílela i na četných odborných publikacích, z nichž mnohé doznaly vysokého uznání na mezinárodní úrovni a byly inspirující pro rozrůstající se okruh uživatelů atomové absorpční spektrometrie. S tím je spojena i její pedagogická činnost, k níž se vrátila v devadesátých letech. Svým svědomitým přístupem přispěla k výchově řady diplomantů, jimž předávala nejen své zkušenosti, ale vstřípila jim i etiku zodpovědné analytické práce.

Nemalé zásluhy má Ing. Koliňová na pořádání seminářů a konferencí v oblasti atomové spektrometrie, stejně jako na přípravě a realizaci specializovaných kurzů pořádaných Spektroskopickou společností. Těmto aktivitám věnuje nadále mnoho ze svého volného času a přispívá k odborné i organizační prosperitě Spektroskopické společnosti JMM.

Prof. Dr. Jaro Komenda, CSc.

v roce 1974 stál u zrodu odborné skupiny magnetické rezonanční spektrometrie Společnosti a byl vůdčí osobností při uplatňování této spektroskopické disciplíny v rámci specializovaných seminářů na katedře teoretické a fyzikální chemie Přírodovědecké fakulty Univerzity v Brně, a to již od roku 1971. V rámci odborné skupiny se věnoval zejména problematice EPR a spolu se slovenskými kolegy organizoval úspěšné semináře.

Od roku 1956, kdy nastoupil na Katedru teoretické a fyzikální chemie Přírodovědecké fakulty Univerzity v Brně, až do svého odchodu do důchodu v roce 1994 se výrazně zasloužil o rozvinutí tří oblastí, a to elektrochemie, EPR spektroskopie a kvantové chemie. Snažil se o vhodné propojení těchto tří směrů např. generováním radikálů elektroche-

